

[Finn Poulsen.]

faktisk mulighed for her at skaffe den kapital, som man forlanger fra den pågældende selv ved lånegrænsernes fastsættelse, ved lån gennem kommuner, altså i de almindelige pengeinstitutter. Det er højst påkrævet at drøfte denne bestemmelse nærmere.

Der er mange andre ting i lovforslaget. Det skal jeg lade ligge. Derimod må jeg om den anden del af den højtærede boligministers redegørelse, alt det, der går på administrationen og igangsættelsesstoppets afvikling, sige, at det er også utilfredsstillende. Der er ikke rigtig noget i det, og der er noget, som forekommer højst betænkeligt. Udgangspunktet kan vi selvfølgelig være enig i. Produktiviteten må forberedes og forbedres ved langtidsplanlægning. Jeg skal ikke bestride, at langtidsplanlægning i boligproduktion er en nødvendighed; det er så bestemt ikke nogen ny opfindelse. Det er imidlertid det, de hidtidige regler har forhindret. Man sætter sig det mål at opretholde reguleringerne — selv om man giver visse indrømmelser, opretholder man dem alligevel i det store og hele efter de hidtidige principper — og samtidig sætter man sig det mål at fremme langtidsplanlægning. Det er uforenelige størrelser. Man kan ikke gennemføre en reguleringspolitik, bestemt af de øjeblikkelige situationer, der kan opstå af økonomiske, politiske eller andre grunde, og samtidig hævde, at man kan planlægge en langtidsproduktion. Langtidsplanlægning tager tid, den er dyr, den koster penge, men den forudsætter ro, og den forudsætter, at der ikke pludselig kommer indgreb. Den højtærede ministers opgave er altså uløselig. De to ting kan ikke forliges. Hvis man derfor vil langtidsplanlægge og fremme dette, må bestræbelserne gå ud på at komme af med regulering. Vil man så sige til mig, at det kan vi ikke, for arbejdsmarkedets forhold er sådan, at der er en prop, der er en flaskehals, det går galt o. s. v., så tror jeg ikke på det, men det kan man selvfølgelig ikke tage som noget argument; det forlanger jeg heller ikke. Jeg tror imidlertid, man i ganske betydelig grad overvurderer dette. Byggeriets samlede stilling i hele vort erhvervsliv er ikke så forfærdelig afgørende, selv om den er vigtig, en nøgleindustri og alt det dér. Det er jeg fuldstændig klar over. På en række områder har

vi imidlertid et arbejdskraftproblem, uden at nogen drømmer om at skride til regulering af den grund. Af en eller anden mærkelig grund har man forelsket sig i byggeriet og skrider ind med reguleringer til skade — som vi har set det — for en hensigtsmæssig udvikling af hele byggeriet. Jeg vil altså gerne om forholdet mellem reguleringspolitik og langtidsplanlægning sige, at det kan ikke forliges.

Der er et forhold til, som gør mig betænkelig, nemlig dette, at man fortsætter den påtænkte langtidsplanlægning. Man tænker sig jo, at den alligevel skal ske under en eller anden form for regulering fra statens side gennem boligministeriet, og så forudsætter man, at den i særlig grad skal ske ved, at man skal begunstige det industrialiserede montagebyggeri — og det industrialiserede montagebyggeri gennem de sociale selskaber, selv om det måske ikke direkte står der.

Jeg er klar over, at kapacitetsudvalgets betænkning er den højtærede ministers udgangspunkt. Det er naturligvis et udmærket stykke arbejde, og disse mennesker er på mange områder langt mere indsigtfulde i mange forhold end vi andre, men det er et meget betænkeligt udgangspunkt, hvis man ikke går meget kritisk til værks, for betænkningen er — trods alt, hvad der kan siges af godt om den — ensidig og usikker. Den belyser ikke med tilstrækkelig sikkerhed forholdet mellem arbejdskraftforbrug i de forskellige former for byggeri, og den synes ganske at overse den udvikling, der foregår og er foregået inden for det murede byggeri, ikke mindst inden for teglværksindustrien. Jeg tager ikke meget fejl, når jeg siger, at det, der i de senere år er investeret i dansk teglværksindustri, og det, man står over for at investere, er langt større beløb end det, man sysler med for at skabe de nødvendige virksomheder til montagebyggeri. Jeg vil ikke montagebyggeriet til livs, men man kan ikke anføre den betragtning, at langtidsplanlægning er nødvendig for, at de virksomheder, der står bag montagebyggeriet, kan få styrke til at virke, kan vide, at de kan afsætte og investere o. s. v. Man kan ikke anføre den betragtning for montagebyggeriet, medmindre man anerkender, at ganske det samme gælder det øvrige industrialiserede byg-